

Mijn column nummer 338

Ga tot de mier

Nederland is een dichtbevolkt, laaggelegen land met veel industrie. Het landgebruik is intensief. Hierdoor wordt er veel in de bodem gewroet, waarbij op de ene plaats grond vrijkomt die goed op een andere plaats kan worden gebruikt.

Volgens het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit mag dat alleen als de grond schoon is of ten hoogste licht verontreinigd is. Per jaar wordt 40 tot 45 miljoen ton licht verontreinigde grond hergebruikt. Er bestaat dan ook ruim draagvlak voor deze regeling. Een vertegenwoordiger van de rijksoverheid noemde die op het SIKB-congres van 29 september 'de meest vooruitstrevende regeling op het gebied van hergebruik in de wereld'.

Dit hergebruik is nuttig. Het spaart zogenaamd primair zand uit. Primair zand is afkomstig uit ontgroningen. Hergebruik is ook milieuhygiënisch verantwoord, mits de verontreinigingsgraad zich verhoudt tot de bestemming van de grond. Zo zijn er maximale waarden afgeleid voor verschillende vormen van bodemgebruik, waaronder natuur, wonen en industrie. Met behulp van een risicotoolbox kunnen voor lokaal beleid en voor bijzondere bestemmingen aparte waarden worden afgeleid.

Hergebruik van licht verontreinigde grond is een belangrijk onderwerp bij de voorbereidingen van de Wijzigingswet Wet bodembescherming en de Omgevingswet.

Een belangrijk onderdeel daarbij is de bodemkwaliteitskaart. Deze kaart vormt de basis voor het vastleggen van de kwaliteitseisen van toe te passen grond. In sommige gevallen kan de bodemkwaliteitskaart ook gebruikt worden als milieuhygiënische verklaring voor grond die wordt afgegraven en afgevoerd.

Verder is het keuren van partijen grond van belang. SIKB is druk bezig de Beoordelingsrichtlijn en de Protocollen die hiervoor al bestonden te moderniseren. Een openbare reactieronde is achter de rug en het resultaat is vermoedelijk in 2017 beschikbaar.

Tot slot noem ik de aanpassing van de NEN-norm voor het verrichten van vooronderzoek.

Vooronderzoek is de officiële benaming voor wat doorgaans historisch onderzoek wordt genoemd. Er kunnen diverse aanleidingen zijn voor een vooronderzoek. Een daarvan is het opstellen van een bodemkwaliteitskaart. Een andere is het afgraven van een partij grond, voordat dit daadwerkelijk is gebeurd.

Nederland lijkt wel een mierenhoop. Kennislink schrijft daar het volgende over:

De ene mier pakt een zandkorrel op en legt hem ergens neer. Een andere legt daar nog een bovenop. Een derde mier komt met een broodkruimel aan. Ieder beestje in de groep heeft zijn eigen, eenvoudige taak. In zijn eentje bokst het insect niet veel voor elkaar. Maar grote groepen mieren die samenwerken kunnen heel ingewikkelde dingen doen. Zoals een mierenhoop bouwen met ruimte voor het voedsel en slaapkamers voor de larven. Je zou kunnen zeggen dat de mierenhoop een netwerk is, waarin de acties van de mieren met elkaar samenhangen om iets groters te bereiken. Dat netwerk ligt nooit stil: de mieren slepen constant met voedsel en bouwen aan hun onderkomen.

Wat een treffende gelijkenis met onze mensenmaatschappij! Ik wens het bodemnetwerk veel wijsheid om gezamenlijk tot een werkwijze te komen waar we trots op kunnen zijn en blijven. Wellicht kunnen we daarbij iets leren van de mier. Zie haar wegen, en word wijs kunnen wij in Spreuken lezen.